

Q&A: UTBROTTET OCH SPRIDNINGEN AV COVID-19

Force-majeure

Avtalsrättsliga konsekvenser

Finns det några bra råd när man skriver avtal med anledning av covid-19?

Tänk på att ta med adekvata force majeure-klausuler vid ingående av nya avtal samt att myndighetsbeslut och epidemi eller pandemi finns med som exempel på situationer som kan utgöra force majeure. Det är dock viktigt att poängtera att vid ingående av nya avtal är utbrottet och spridningen av covid-19 i de allra flesta fall inte längre att anse som en force majeure-situation eftersom det inte längre utgör en oförutsedd händelse (beroende på hur force majeure-klausulen är formulerad i avtalet såklart). Under en tid framöver kan det därför finnas anledning att ta in en covid-19-klausul i nya avtal. Hur en covid-19-klausul ska vara utformad varierar beroende på avtalstyp och parternas behov.

Ett exempel på en covid-19-klausul i form av en så kallad hardship-klausul/klausul om ändrade förhållanden är följande:

Om en grundläggande förutsättning för avtalet väsentligen förändras eller bortfaller som en konsekvens av spridningen av covid-19, ska parterna förhandla i avsikt att nå en överenskommelse om:

- a. en justering av avtalet så att balansen mellan parternas intressen upprätthålls, eller
- b. för det fall sådan balans svårligen kan uppnås, avtalets upphörande.

Om jag har betalat anmälningsavgiften till ett event som arrangören ställer in med hänvisning till covid-19, kan jag få tillbaka mina pengar?

Eftersom vårt webinarium endast berörde kommersiella avtal och bortsåg från den konsumenträttsliga lagstiftningen kommer vi att besvara frågan utifrån antagandet att avtalet är ingånget mellan två kommersiella parter. Vad som blir avgörande i det här fallet är vad som står i avtalet, och vi kan därför inte ge ett generellt svar för alla situationer. Vad vi dock kan säga är att utgångspunkten enligt svensk rätt är att, om inget annat avtalats, prestationerna i dessa fall ska gå åter. Detta innebär att köparens prestation, d.v.s. betalningen, ska gå åter. Om inget annat är avtalat blir svaret på frågan därför jakande, dvs. du kan få tillbaka dina pengar. Det är dock viktigt att poängtera att det är skillnad mellan att ställa in ett event och att flytta tidpunkten för eventet. Om avtalet inte berör vad som händer om arrangören flyttar eventet till en annan tidpunkt är det oklart vad som gäller enligt svensk rätt. Om du som köpare inte har något emot att eventet flyttas är det självklart inga problem, men om du motsätter dig en flytt av tidpunkt av eventet och avtalet inte reglerar denna situation finns det däremot inte ett klart och tydligt svar utan det går att argumentera både för och emot rätten att flytta tidpunkt av eventet.

Vem är det som ska bevisa att force majeure föreligger?

Det är den part som vill åberopa force majeure som har bevisbördan för att force majeure föreligger i det enskilda fallet. Detta innebär att den part som åberopar force majeure står risken för att motparten kan komma att häva avtalet och kräva skadestånd om den inte anser att det föreligger en force majeure-situation.

Om ett avtal innehåller en force majeure-klausul men varken pandemi, epidemi eller myndighetsbeslut finns med, vad gäller då?

Utgångspunkten vid avtalstolkning är avtalets ordalydelse, vilket innebär att om en klausul innefattar en uttömmande lista med situationer som kan utgöra force majeure enligt avtalet finns det som utgångspunkt ingen möjlighet för parterna att åberopa andra situationer som också får anses utgöra force majeure. Med detta

sagt finns det alltid en möjlighet till argumentation. Det kan finnas en möjlighet att utbrottet av covid-19 kan inordnas under någon av de uppräknade situationerna och på så sätt faktiskt täckas in av klausulen. Man kan exempelvis tänka sig att begrepp som sjukdom skulle kunna innefatta utbrottet av covid-19 även om det inte är just konkret sjukdom som förhindrar fullgörandet av en prestation. En säljare skulle kunna argumentera för att en analogi bör göras till 27 § köplagen och den möjlighet som finns där att åberopa force majeure händelser. Dessutom kan man aldrig avtala bort 36 § avtalslagen som ger en möjlighet att jämka oskäligen avtalsvillkor. Vi vill dock vara tydliga med att dessa argument är just argument och inte gällande rätt.

Är covid-19 ett verkligt hinder i alla situationer?

Ett verkligt hinder kan vara att en säljare är förhindrad att leverera en vara med hänvisning till exempelvis handelsrestriktioner och att säljaren inte heller kan få tag på någon ersättningsvara som skulle kunna levereras istället. Här är det viktigt att vara uppmärksam på att om säljaren skulle ha tillgång till en ersättningsvara så föreligger det inte ett verkligt hinder mot att kunna leverera, även om det innebär extra besvär för säljaren eller att detta innebär att avtalet blir oförmånligt för säljaren på grund av att ersättningsvaran är dyrare.

KONTAKT

MORVARID DORKHAN NILSSON

Advokat / Partner

T: +46 8 463 75 00
M: +46 76 822 75 21
morvarid.dorkhan@magnussonlaw.com

LINNÉA SVEDBERG

LL.M. / Associate

T: +46 8 463 75 00
M: +46 768 22 75 18
linnea.svedberg@magnussonlaw.com

WILLE STEINERT

LL.M. / Associate

T: +46 8 463 75 00
M: +46 765 27 74 63
wille.steinert@magnussonlaw.com

